

2.Ερωτηματικές αντωνυμίες. Έτσι λέγονται οι αντωνυμίες που τις χρησιμοποιούμε για να κάνουμε ερωτήσεις.

Αυτές είναι: α) το απόλυτο **τι** (δεν κλίνεται)

β) οι αντωνυμίες **ποιος – ποια – ποιο**

γ) οι αντωνυμίες **πόσος – πόση – πόσο**

ΑΣΚΗΣΗ

A) Να υπογραμμίσετε τις ερωτηματικές αντωνυμίες στις παρακάτω προτάσεις.

Σε ποιόν ανήκει αυτό το στυλό; Από ποιόν το αγόρασες; Πόσα χρήματα το πλήρωσες; Τι έγγραφες με αυτό; Πόσο μελάνι έχει μέσα και πόσο καιρό πιστεύεις ότι θα κρατήσει; Σε ποιόν θα το έκανες δώρο αν το δώριζες; Ποια μέρα θα πάμε παρέα να αγοράσω και εγώ ένα; Πόσο μακριά είναι το βιβλιοπωλείο;

B) Να γράψετε τις ερωτήσεις, στις οποίες οι παρακάτω προτάσεις αποτελούν τις απαντήσεις, χρησιμοποιώντας την κατάλληλη αντωνυμία.

Ερώτηση

Απάντηση

<hr/>	<u>Παίζουμε ποδόσφαιρο.</u>
<hr/>	<u>Αυτή είναι η μαμά μου.</u>
<hr/>	<u>Εκείνη είναι η τάξη μας.</u>
<hr/>	<u>Δέκα κορίτσια χορεύουν.</u>
<hr/>	<u>Πολλά παιδιά παίζουν.</u>
<hr/>	<u>Αυτός είναι ο φταίχτης.</u>
<hr/>	<u>Εγώ θα λύσω την άσκηση.</u>
<hr/>	<u>Εμείς το είδαμε το ελάφι.</u>
<hr/>	<u>Οι μισοί μαθητές αρρώστησαν.</u>
<hr/>	<u>Εμείς διαβάσαμε, κύριε.</u>
<hr/>	<u>Εκείνα τα παιδιά θα τραγουδήσουν.</u>
<hr/>	<u>2.917 μέτρα ψηλός, είναι ο Όλυμπος.</u>
<hr/>	<u>3 φορές είναι μεγαλύτερη η θάλασσα από τη στεριά.</u>
<hr/>	<u>Αυτοί ήταν οι αγωνιστές του 40.</u>
<hr/>	<u>Εγώ, προσπάθησα πάρα πολύ γι αυτό.</u>

ΟΝΟΜΑ

4. Δεικτικές αντωνυμίες.

Δεικτικές λέγονται οι αντωνυμίες, που τις χρησιμοποιούμε για να δείχνουμε κάτι χωρίς να το ονομάζουμε. Αυτές είναι:

1) **Αυτός, αυτή, αυτό.** Τις χρησιμοποιούμε για να δείξουμε όσα βρίσκονται κοντά μας.

2) **(Ε)τούτος, (ε)τούτη, (ε)τούτο.** Τις χρησιμοποιούμε για να δείξουμε όσα βρίσκονται πολύ κοντά μας.

3) **Εκείνος, εκείνη, εκείνο.** Τις χρησιμοποιούμε για να δείξουμε όσα βρίσκονται μακριά μας.

4) **Τέτοιος, τέτοια, τέτοιο.** Τις χρησιμοποιούμε για να δείξουμε ποιότητα.

5) **Τόσος, τόση, τόσο.** Τις χρησιμοποιούμε για να δείξουμε ποσότητα.

ΑΣΚΗΣΗ.

Να συμπληρώσετε με την κατάλληλη δεικτική αντωνυμία τις παρακάτω προτάσεις

_____ το σπίτι είναι δικό μου(δείχνουμε το σπίτι από μακριά).

_____ το μολύβι είναι δικό σου(κρατάς το μολύβι).

_____ ήταν σε όλη τη ζωή του.(μιλάς για την ποιότητα του ανθρώπου).

_____ μεγάλο ήταν το κύμα που σηκώθηκε (δείχνεις)

_____ είναι ο δάσκαλός μου(ο δάσκαλος σου είναι λίγο μακριά).

_____ είναι το αυτοκίνητό μου(δείχνεις το αυτοκίνητο).

_____ είναι η μαμά μου(δείχνεις τη μαμά σου από μακριά).

_____ είναι ο καφές σου(δείχνεις τον καφέ στο τραπέζι).

_____ ψηλός ήταν ο πλάτανος(δείχνεις το ύψος του πλάτανου).

_____ είναι ο αδερφός μου(δείχνεις τον αδερφό σου).

_____ το παιχνίδι που μου αρέσει

_____ παντελόνι θα φορέσω σήμερα(κρατάς το παντελόνι σου).

_____ βιβλίο θέλω να διαβάσω (βρίσκεται στο τραπέζι μπροστά σου).

. Οριστικές αντωνυμίες.

Οριστικές λέγονται οι αντωνυμίες που ξεχωρίζουν κάτι από άλλα του ίδιου είδους. Οι αντωνυμίες αυτές είναι:

1. Το επίθετο **ίδιος, ίδια, ίδιο,** και

2. Το επίθετο **μόνος, μόνη, μόνο**

ΑΣΚΗΣΗ.

Να συμπληρώσετε με την κατάλληλη οριστική αντωνυμία τα κενά των παρακάτω προτάσεων:

Αρχηγός των Ελλήνων στη μάχη, ήταν ο ο Κολοκοτρώνης.

Η Μαρία κατόρθωσε και έλυσε της το πρόβλημα.

Στα εγκαίνια ήταν παρών οίδιος ο πρόεδρος της εταιρίας.

Αν θέλεις να κάνεις κάτι ξεκίνα το σου.

Αυτή τη χάρη μου τη ζήτησε ο ο αρχηγός.

Όλο αυτό το φαγητό το έφαγε του.

Καθάρισε όλο το σπίτι της.

Αυτό το παιδί κάθεται του.

Εκείνος ο άνθρωπος ζει του.

Τη συνέντευξη την έδωσε ο ο πρωθυπουργός της χώρας.

ΟΝΟΜΑ _____

Το τελικό (ν) στην αιτιατική των άρθρων: το(ν) ή τη(ν)

Σε πολλές περιπτώσεις το τελικό ν διατηρείται στην Αιτιατική του Ενικού αριθμού, των αρσενικών και των θηλυκών ονομάτων, ενώ σε πολλές άλλες χάνεται.

Οι περιπτώσεις στις οποίες διατηρείται είναι:

Α) Όταν η λέξη μετά από το άρθρο αρχίζει από **φωνήεν**. Π.χ. την αγάπη, τον άγγελο, τον άνθρωπο, την ελπίδα, την Ελένη κ.λ.π.

Β) Όταν η λέξη μετά από το άρθρο αρχίζει από **κ, π, τ**. Π.χ. τον κήπο, τον τοίχο, τον πατέρα τον πόνο, την τέχνη, την ποδιά, κ.λ.π.

Γ) Όταν η λέξη, μετά το άρθρο αρχίζει από **ξ, ψ, γκ, μπ, ντ,τζ, τσ**.

Π.χ. τον ψαρά, τον ξυλοκόπο, τον μπαμπά, τον τζίτζικα, τον γκιόνη, την ντροπή, την μπέμπα, κ.λ.π.

Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, όπου η επόμενη, μετά το άρθρο λέξη αρχίζει από οποιοδήποτε άλλο γράμμα ή άλλο συνδυασμό γραμμάτων, το **τελικό ν χάνεται**. Π.χ. το δήμο, τη βελόνα, τη σημαία, το νοικοκύρη, το δάσκαλο, τη δασκάλα, τη μέρα, κ.λ.π.

ΑΣΚΗΣΗ

Να βάλετε ή να αφαιρέσετε το τελικό ν στις παρακάτω προτάσεις:

άνθρωπο	μπακάλη	δρόμο	έμπορο
φίλο	δάσκαλο	δήμαρχο	Βουλή
λέβητα	λαμπάδα	κυρία	γάιδαρο
ζητιάνο	κύριο	δασκάλα	άντρα
δήμο	μάστορα	λάμπα	στολή
Αλεξία	ανταρσία	αχλαδιά	μηλιά
κερασιά	ελιά	χτίστη	αγωνιστή
αντάρτη	λοχία	λόγο	γέφυρα
βράχο	ιστορία	φωτιά	εχθρό
λιγνό	χοντρό	λέξη	ερώτηση
παύλα	συγκίνηση	διάλογο	μητέρα
τσιγκούνη	τζίτζικα	ντροπή	μπαταρία
μπουκάλα	τούρτα	ψαρά	καραγκιόζη
Μαρία	Δήμητρα	Κώστα	Άγγελο
Ελένη	Αντιγόνη	Αλέξανδρο	Παύλο
Θεμιστοκλή	Ηρακλή	Γιάννη	Ελισάβετ
υπολογιστή	εκδρομή	παράσταση	εγκατάσταση
δημιουργία	φαντασία	θάλασσα	παλίρροια
έκφραση	θέρμανση	κατάσταση	χαρτί
παρακολούθηση	οδήγηση	παππού	γείτονα
πρόσκοπο	εκπρόσωπο	διάλειμμα	πρόταση
κούραση	κουδούνι	παντελόνι	μπαλκόνι
ντόπιο	ξένο	διαβασμένο	άξιο

ΑΣΚΗΣΗ.

Να βάλετε **το** ή **τον, τη** ή **την** στις παρακάτω προτάσεις.

_____ άνθρωπο	_____ οδηγό	_____ δάσκαλο
_____ σκύλο	_____ μητέρα _____	_____ τράπεζα
_____ δύναμη	_____ παππού	_____ χτίστη
_____ παπά	_____ διάκο	_____ δυνατό
_____ εκδρομή	_____ γυψαδόρο	_____ τραγουδιστή
_____ ηλεκτρολόγο	_____ θαυμαστή	_____ δασοφύλακα
_____ ρολογά	_____ θεό	_____ ζαχαροπλάστη
_____ νικητή	_____ νέο	_____ ναύτη
_____ δρόμο	_____ ζητιάνο	_____ κλέφτη
_____ ημέρα	_____ αγάπη	_____ καθαρή
_____ πρίγκιπα	_____ βασιλιά	_____ άρχοντα
_____ αρχηγό	_____ γυναίκα	_____ μπέμπα
_____ ομόνοια	_____ ειρήνη	_____ κατανόηση
_____ γραφή	_____ αντιγραφή	_____ μελέτη
_____ προσπάθεια	_____ πόνο	_____ πίστη
_____ αντίδραση	_____ χαρά	_____ βροχή
_____ βολή	_____ αγωνία	_____ τυρόπιτα
_____ γόμα	_____ σοκολάτα	_____ ελέφαντα
_____ δύσπιστο	_____ ένοχο	_____ διαφορετικό
_____ όροφο	_____ καναπέ	_____ σπόρο
_____ βενζίνη	_____ αγρότη	_____ νοσοκόμα
_____ γιατρό	_____ καφετζή	_____ οδοντίατρο